EUROPA

Socialistische vakbonden ontvingen 20 miljoen euro EU-subsidies

Steeds meer EU-middelen naar lobbygroepen

Lode Goukens – 27/7/2022 – Leestijd 6 minuten

LEES LATER SCHENK DEEL

Het Life-programma bestaat 30 jaar en is een goudmijn voor groene activisten. Miljoenen euro's stromen naar lobbygroepen.
foto © Lode Goukens

Het *Financial Transparancy System (FTS)* van de Europese Unie (EU) laat in principe toe te zien wie en hoeveel betalingen ontving van de Europese Unie. Recent verschenen veel cijfers voor 2021. Naast betalingen aan leveranciers vallen vooral de subsidies op. Opmerkelijk is dat steeds meer geld gaat naar bepaalde lobbygroepen, die balansen publiceren die de EU-subsidies 'vergeten' te vermelden.

Milieuactivisten

Wie de actualiteit een beetje volgt online, zag allicht de giftige reacties van milieuactivisten die individuele boeren aanvielen omdat ze duizenden euro's landbouwsubsidies van de EU ontvingen en dan nog durfden beweren dat het door 'Brussel' opgelegde stikstofbeleid hun overleven bedreigde. Boeren die met naam in toenaam voor de camera kwamen zagen hun adres, subsidiebedragen, enzovoort breed uitgesmeerd in tweets of andere sociale mediaberichten.

De oorzaak is dat één land in de Europese Unie alle namen van haar boeren of boerenbedrijven die EU-landbouwsubsidies ontvangen publiceert. De Nederlandse regering deed dat zogezegd op bevel van de Europese Unie. De gegevens die openbaar gemaakt zijn, gaan over de subsidies en andere steunbedragen van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB of CAP). Vanaf 2005 worden jaarlijks alle subsidiegegevens van het gemeenschappelijk landbouwbeleid openbaar gemaakt. De Verordening (EU) nr. 1306/2013 verplicht de lidstaten daartoe.

Dankzij het publiek maken van bepaalde EU-subsidies kan iedereen zien dat in Nederland bijvoorbeeld voor 2021 alleen al 43.632 boeren een subsidie kregen voor 'klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken'. De twee grootste subsidies lagen boven de 150.000 euro. De zevende grootste subsidie lag al onder de 100.000 euro en vanaf plaats 305 lag het bedrag onder de 25.000 euro. Het merendeel kreeg een paar duizend euro.

Niet in België

Waarom kan zo'n transparantie qua subsidies niet in België als het een Europese verplichting is? Gewoon omdat de Vlaamse en Waalse overheden de gegevens niet publiek willen maken.

Dankzij het *Financial Transparancy System (FTS)* van de Europese Unie kan iedereen echter zelf kijken. Dat is vooral interessant om te zien wie profiteert van de EU. Op de site kan iedereen zelf lijstjes voor analyse samenstellen en downloaden in een Excel-bestandje.

Details ontbreken, maar één en ander wordt al snel duidelijk voor wie de namen opzoekt en gaat snuisteren in de Balanscentrale van de Nationale Bank van België (NBB), het Belgisch Staatsblad en de Kruispuntbank (KBO). Zo is bijvoorbeeld BNP Paribas Fortis met 81,46 miljoen euro in 2021 de tiende grootste Belgische ontvanger van EU-fondsen.

Miljoenen

Een politieke lobbygroep ter promotie van de EU in niet EU-landen zoals *European Endowment For Democracy (EDF)* kreeg 21,9 miljoen euro en zit daarmee in het Belgische koppeloton van ontvangers. De balans (op 26/11/2021 gepubliceerd voor het boekjaar eindigend op 31/12/2020) van deze publieke stichting aan de Wetstraat 34 in Brussel verbaast door de vele pagina's bestuurders, de 50 voltijdse equivalenten en 114 miljoen 'autres dettes'.

Enkele opvallende, economisch belangrijke, publieke organisaties in Vlaanderen staan best hoog op de lijst. De Haven van Antwerpen-Brugge ontving 17,6 miljoen euro subsidies en het interuniversitaire centrum IMEC ontving 12,75 miljoen euro. Het Vlaams Instituut Biotechnologie (VIB) ontving 4,7 miljoen euro.

De 11,9 miljoen euro voor het *European Trade Union Institute (ETUI)* van de socialistische koepel van vakbonden of de 7,13 miljoen euro voor de koepel de *European Trade Union Confederation (ETUC)* roepen vragen op. De Europese koepel van bepaalde socialistische vakbonden ontving dus minstens 19,03 miljoen euro subsidies in 2021.

Life-programma

Globale bedragen zeggen natuurlijk weinig, maar de liefhebber kan ook per programma opzoeken. Het *Environment and climate action-fonds (Life)* bijvoorbeeld, beschikte in 2021 over liefst 3,1 miljard euro toegewezen subsidies waarvan 2 miljard euro al daadwerkelijk uitbetaald werd. Aan 4279 begunstigden in 58 landen (zelfs in het Verenigd Koninkrijk, Hong Kong, Israël, Turkije en Nigeria). EU-steun dus voor Britse bedrijven (een fors pakket)

Opmerkelijk is dat 'het Koninkrijk België' met 24,99 miljoen euro de zevende grootste ontvanger is bij Life. Dat is de federale overheid, terwijl leefmilieu geen federale bevoegdheid is en ook klimaatbeleid in hoge mate geregionaliseerd werd. Trouwens andere EU-lidstaten staan er niet in de top 20 van de ontvangers. Waarvoor die 25 miljoen euro bestemd was blijft dus een raadsel.

De regionalisering valt wel af te lezen uit de ranglijst van begunstigden. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is met 12,94 miljoen euro de 26e grootste ontvanger. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (Ovam) staat op de 36e plaats met 9,17 miljoen euro subsidie in 2021. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) ontving 1,67 miljoen euro. De compost-specialist Vlaco vzw waar Ovam, gemeentelijke containerparken en kringloopbedrijven in participeren mocht rekenen op 702.000 euro EU-steun via Life.

Drukkingsgroepen halen meer subsidie op dan bedrijven of universiteiten

De vaak foutief als overheidsdienst gepercipieerde actiegroep 'Natuurpunt '(Natuurpunt Beheer, Vereniging Voor Natuurbeheer En Landschapszorg In Vlaanderen Vzw) is met 10,22 miljoen euro subsidie de 32e ontvanger van subsidies. Volgens de op 23 april 2022 goedgekeurde balans groeide de omzet van Natuurpunt Beheer van 25 miljoen euro in 2020 naar 28 miljoen euro in 2021. De post 'Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies' voor het boekjaar 2021 was 25.373.082 euro.

De Life-subsidie van de EU is dus 40 procent van alle lidgelden, schenkingen en subsidies. *Seas at Risk vzw,* waar Natuurpunt deel van uitmaakt, ontving 2,49 miljoen euro. Een andere activiteit van Natuurpunt (Natuurpunt Studie – Vereniging Voor Natuurstudie In Vlaanderen) sleepte 42.000 euro uit de brand in 2021. Hoewel een andere vennootschap, heeft deze haar zetel ook in de Coxiesstraat 11 te Mechelen. De collega's van Bond Beter Leefmilieu (BBL) trokken 370.000 euro uit het Life-fonds in 2021.

Ter vergelijking: de eerste Nederlandse begunstigde op het ranglijstje van Life was Ricardo Nederland bv, een technisch adviseur voor spoorwegen. Ricardo ontving 8,36 miljoen euro subsidie goed voor een 41e plaats, al moet gezegd dat het Britse zusterbedrijf bijna evenveel wist te bekomen. Het Waals Gewest kreeg op de 53e plaats 7,15 miljoen euro. De Franstaligen blijken – net als de meeste andere EU-lidstaten – niet erg bedreven in het melken van EU-subsidies uit het Life-programma.

Subsidiemelken en subsidieslurpen

Wie wel heel bedreven blijken in het uitmelken van het Life-programma zijn groene lobbygroepen. De politieke lobbygroep *European Environmental Bureau (EEB)* op de 61e plaats ontving 6,61 miljoen euro onder de naam *Bureau Européen de l'environnement.*

Bovendien kreeg het als *European Environmental Bureau* nog eens 1,49 miljoen euro. Tezamen 7,1 miljoen euro. Meer dan bijvoorbeeld de Provincie Friesland (64e plaats) met 6,44 miljoen euro. Dat terwijl EEB enkel aan activisme, lobbying enzovoort doet en de Provincie Friesland één van de meest landelijke provincies is die bovendien ontzettend zwaar investeert in leefmilieu, natuurgebieden en biologische landbouw.

In de op 24 juni neergelegde balans voor het boekjaar 2021 staan de subsidies niet, want de balanspost is maar 209.701 euro en de omzet van 5,6 miljoen euro is zelfs lager dan de subsidies. Een kluifje voor forensische accountants?

Creatief boekhouden?

Een andere activistische groene lobbygroep *Friends Of The Earth Europe Asbl* ontving 5,78 miljoen euro. Ook hier klopt de balans voor 2021 niet met de subsidies uit het FTS (3,25 miljoen inclusief lidgelden en schenkingen). De groene activistische denktank *Institute For European Environmental Policy* (103e plaats) ontving 4,15 miljoen euro, terwijl ook hier de 23/3/2022 gepubliceerde balans afwijkt en zelf geen enkele subsidie vermeldt.

Stichting *Birdlife Europe* (114e plaats) kreeg 3,92 miljoen euro. De omstreden activistische denktank en lobbygroep Transport & Environment (in de databank als 'Federation Europeenne Pour Le Transport Et L'environnement AISBL') die in 2020 7,54 miljoen euro kreeg (waarvan slechts 6,67 miljoen euro uitgekeerd na controle), stond in 2021 in het Life-programma op de 136e plaats met 3,52 miljoen euro subsidies. Hier lijkt de balanspost van de recent neergelegde balans voor het boekjaar 2021 te kloppen, want post 73 is meer dan 10 miljoen euro.

Climate Action Network Europe Asbl (Can Europe) wist zich van 2,44 miljoen euro te voorzien. Ook hier een balans van 24/5/2022 die niet overeenstemt. Amper 13.160 euro 'lidgelden, schenkingen en subsidies'. Ook CAN is een lobbygroep die enkel aan activisme en beïnvloeding doet.

Vrijgevig voor groene lobbygroepen

Dat de Europese Commissie zeer vrijgevig is voor groene lobbygroepen valt op. *WWF European Policy Office* en *WWF European Policy Programme* ontvingen elke 1,86 miljoen euro van Life om bij de Europese Unie te lobbyen in 2021, terwijl tal van WWF-vestigingen in EU-landen ook miljoenen euro ontvingen.

Merkwaardig genoeg ontving *WWF European Policy Programme AISBL* ook nog eens 1,61 miljoen euro. De toevoeging van de Franstalige afkorting voor een internationale vereniging zonder winstoogmerk (ivzw) volstaat dus om nog een tweede keer subsidies te ontvangen om een kantoor in Brussel op te houden om lobbyisten te huisvesten.

De balans van het gebroken boekjaar 2020-2021 bevatte net geen 5 miljoen euro 'lidgelden, schenkingen en subsidies'. Een 'boekjaar te paard' kan in België, maar is niet volgens de gangbare boekhoudkundige normen. De eerste vennootschap WWF EPO bleek dan weer onvindbaar in de KBO ondanks een eigen website en een adres in de Rue du Commerce 123 1000 Brussel (zelfde adres als de ivzw). De fout kan ook bij de Europese Unie zitten. Het in 2017 failliet gegane Stichting Europees Centrum Voor Natuurbescherming (ECNC) uit Tilburg ontving in 2021 zelfs 1,21 miljoen euro subsidie.

Transparantie

De transparantie van de EU-subsidies is een goede zaak en zou zelfs nog gedetailleerder mogen. Het landbouwbeleid van de Europese Unie is tegenwoordig gekoppeld aan de Europese *Green Deal* en de 'van boer tot bord'-strategie van de Europese Commissie. Die strategie heeft officieel tot doel 'het milieu te beschermen, te zorgen voor gezond voedsel voor iedereen, en tegelijkertijd de bestaansmiddelen van landbouwers veilig te stellen'.

Afgaande op de subsidies van het kleine Life-programma gaan er echter meer middelen naar activisme rond klimaat, ecologie en veganisme dan naar voedselveiligheid en bestaansmiddelen van boeren. Waakzaamheid is geboden.

Categorieën
Europa

Tags
Antwerpen, BNP Paribas Fortis, boeren, Europese Unie, Groen, imec, Life, milieuactivisten, Natuurpunt, socialisten, stikstof, subsidies, VIB

Lode Goukens
Lode Goukens is master in de journalistiek. Zijn masterproef behandelde de journalistieke cartografie. Voordien was hij jaren beroepsjournalist en schrijver. Begonnen als officieel IBM multimedia developer in 1992 en één van de eerste professionele ontwikkelaars van DVD's (dvd-authoring) schreef hij ook het eerste Belgische boek over het Internet in 1994. Hij behaalde ook al een master in de kunstwetenschappen en archeologie en een master filmstudies en visuele cultuur.

MEER VAN LODE GOUKENS

Fluvius heeft een probleem, en u ook
KLIMAAT – Lode Goukens – 24/12/2024
De best gelezen stukken van 2024 op Doorbraak. Vandaag: de gasfactuur van de 1,9 miljoen huishoudens zal de komende jaren enorm toenemen door de nettarieven.

BUITENLAND
Eerste koudeprik doorprikt Europese gasillusies
Lode Goukens – 21/11/2024

KLIMAAT
Taks op vlees en zuivel voor het klimaat
Lode Goukens – 19/11/2024

EUROPA
Belgische staat de grootste betaler van klimaattoppen
Lode Goukens – 14/11/2024

BINNENLAND
Nieuwe barometer: klimaattransitie in ons land gaat te traag
Lode Goukens – 12/11/2024

MEER

COMMENTAREN EN REACTIES

REACTIES OPHALEN

GERELATEERDE ARTIKELEN

Wat een stal!
CARTOON – Erwin Vanmol – 30/11/2025
'Multiculturele' Brusselse Kerststal oogst veel kritiek.

INTERVIEW
Harry De Paepe: 'In Wales spraken ze Vlaams'
Roan Asselman – 30/11/2025

FILOSOFIE
Waarom het liberalisme niet past bij de moderne mens
Sid Lukkassen – 30/11/2025

ACTA SANCTORUM
Wil er iemand voor België sterven?
Johan Sanctorum – 30/11/2025

MISBRUIK
'Enkel in Vaticaanstad is paus aansprakelijk voor kindermisbruik door priesters'
Hans Brockmans – 30/11/2025

MEEST GELEZEN
1 BINNENLAND
Halvering aantal werklozen kost vakbonden miljoenen
Hans Brockmans
2 ACTA SANCTORUM
Sensatie van Verviers tot Houthulst
Johan Sanctorum
3 BINNENLAND
'De vakbonden zijn bezig met een achterhoedegevecht'
Roan Asselman
4 COMMENTAAR
Een stal voor migranten
Roan Asselman
5 WEEKENDINTERVIEW
'Wij Europeanen blijven maar denken dat iedereen wil zijn zoals wij'
Filip Michiels
MEER

De leukste en meest interessante scheurkalender voor 2026
De Roets
BESTEL NU!

Voor wie echt wil begrijpen wat er speelt
Abonneer je op Doorbraak: abonnement.doorbraak.be

EEN WEEK IN HET LAND VAN MEREN EN DICHTERS
LAKE DISTRICT
13 - 18 MEI 2026
met Harry De Paepe
DOORBRAAK Reizen

Zijlijn of startlijn?
Tot 40 euro terugbetaling lidgeld van je sportclub.
VNZ zorgt voor het verschil
VNZ Vlaams & Neutraal Ziekenfonds